

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کیلان
دانشکده پرستاری مامایی - پیراپزشکی شرق کیلان

نام و شماره درس: جمعیت و فرزندآوری	تعداد واحد و نوع واحد (نظری/عملی): ۲ واحد نظری
رشته و مقطع تحصیلی: ترم ۷ کارشناسی مامایی	مدت زمان ارائه درس: ۱۶ جلسه
دروس پیش نیاز: ندارد	محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی (کلاس ۰۳ و ۱۰۵)
نام مسئول برنامه: دکتر شیوا علیزاده مدرسین: سهیلا مجیدی - حوریه شایگان - دکتر شیوا علیزاده	تلفن و روزهای تماس: شنبه ساعت ۱۵-۱۳ و چهارشنبه ۱۳-۱۵
آدرس ایمیل: shiva.alizadeh51@gmail.com soheilamajidi2024@gmail.com h_shaighan@yahoo.com	

اهداف کلی درس:

- تمیین سلامت بارداری و سیاستهای جمعیتی و تحلیل قانون حیات از خانواده و جمعیت

این درس به منظور آشنایی دانشجویان با وضعیت جمعیتی ایران و ظهور مسائل و چالشهای جمعیت شناختی ایران، آینده کمی، کیفی جمعیت ایران - تغییرات سیاست گذاری های جمعیتی و اسناد مرتبط با آن مانند سیاستهای کلی جمعیت و سیاستهای کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری، قانون برنامه توسعه و قانون مصوب حیات از خانواده و جوانی جمعیت - جهت گیری های اساسی قانون قانون حیات از خانواده و جوانی جمعیت و تحلیل آن - فرزند پروری و تربیت فرزندان و روابط والدین آشنایی با سبدهای جسمی - روانی و قانون سقط جنین برای مادر و خانواده و احاطان آن - پیادهای پیری جمعیت می باشد

اهداف اختصاصی درس:

انظاری روودانشجو در پایان درس بتواند:

- ۱- تاریخچه تحولات جمعیتی در ایران و جهان را شرح دهد.
- ۲- وضعیت کنونی آمارهای جمعیتی ایران را توصیف کند.
- ۳- وضعیت کنونی آمارهای جمعیتی جهان را توصیف کند.
- ۴- ابعاد حقوقی و قوانین موجود در حوزه جمعیت و خانواده را شرح دهد.
- ۵- ترکیب سنی و جنسی جمعیتی جهان را شرح دهد.
- ۶- ترکیب سنی و جنسی جمعیتی ایران را شرح دهد.
- ۷- هرم سنی در ایران و جهان را ترسیم کند.
- ۸- تغییر ساختارهای سنی جمعیت را شرح دهد.
- ۹- روند تغییرات توزیع جمعیت را توصیف کند.
- ۱۰- نحوه محاسبه شاخص های جمعیتی نظیر شاخص باروری، شاخص مرگ و میر و شاخص مهاجرت بیان کند.
- ۱۱- گشتاور رشد جمعیت را تعریف کند.
- ۱۲- عوامل موثر بر میزان رشد جمعیت را برشمارد.
- ۱۳- رشد جمعیت سالمندی را پیش بینی کند.
- ۱۴- سالمندی را تعریف کند.
- ۱۵- ابعاد مختلف سالمندی را برشمارد و هر کدام را توصیف کند.
- ۱۶- پیامدهای سالمندی را شرح دهد.

- ۱۷- قانون حیات از خانواده و جوانی جمعیت. بخصوص موارد مرتبط با وظایف نظام سلامت مصوبه ۱۴۰۰ را توضیح دهد.
- ۱۸- مایل حوزه باروری و خانواده و الگوهای باروری و تعیین کننده های موثر بر آن شرح دهد
- ۱۹- بعد و ترکیب خانواده، اشکال خانواده را شرح دهد
- ۲۰- ابعاد فرزندآوری، تک فرزندی و چند فرزندی شرح دهد
- ۲۱- ابعاد بی فرزندی و کاهش جمعیت تمین کند
- ۲۲- نقش فرزند در بهبود روابط والدین ایجاد شادی و نشاط، فرزند سالاری را توضیح دهد.
- ۲۳- مسائل حوزه باروری و خانواده و رفع بارهای غلط از دیدگاه قرآن و نبج البلاغه، احادیث و مصوین و خبرگان را شرح دهد
- ۲۴- اقتصاد سلامت و باروری را بیان کند
- ۲۵- موانع باروری را بیان کند
- ۲۶- زایمان و شیردهی، روش های زایمان، تاثیر خنجه های عاطفی و اجتماعی شیردهی و تاثیر آن بر سلامت مادر و نوزاد را شرح دهد
- ۲۷- موانع دلایل عدم تمایل به فرزندآوری را بکاره، را بیان کند.
- ۲۸- پیامدهای کاهش فرزندآوری و تک فرزندی و همچنین چالشهای فرزندآوری را بیان کند.
- ۲۹- مولفه های موثر بر بی فرزندی، کم فرزندی، فرزند سالاری را توضیح دهند.
- ۳۰- پیامدهای جسمی، روانی و قانونی سقط جنین را برای خانواده و حاملان آن توضیح دهد
- ۳۱- سن باروری، سلامت زنان و مدیریت بارداری پیش بینی نشده، نباروری و تاخیر در باروری و تغذیه دوران بارداری را بیان کند.
- ۳۲- سولیت اجتماعی پزشکان، ملأه دست اندکاران ضامن سلامتی در افزایش جمعیت و فرزندآوری توضیح دهد.

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس جمعیت و فرزندآوری نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴							
ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
۱	۱۴۰۳/۱۱/۲۷	۱۳-۱۵	تحولات جمعیتی ایران و جهان	سهیلا مجیدی	پاورپونت همراه با صوت پرسش و پاسخ	گوشی هوشمند و کامپیوتر	۰۳
۲	۱۴۰۳/۱۲/۱۱	۱۳-۱۵	ابعاد حقوقی و قوانین موجود در حوزه جمعیت در خانواده	سهیلا مجیدی	پاورپونت همراه با صوت پرسش و پاسخ	گوشی هوشمند و کامپیوتر	۰۳
۳	۱۴۰۳/۱۲/۱۸	۱۳-۱۵	ترکیب سنی و جنسی جمعیت ایران و جهان و روند تغییرات توزیع جمعیت	سهیلا مجیدی	پاورپونت همراه با صوت پرسش و پاسخ	گوشی هوشمند و کامپیوتر	۰۳
۴	۱۴۰۴/۱/۱۶	۱۳-۱۵	شاخص های جمعیتی - گشتاور رشد جمعیت و عوامل موثر بر آن	سهیلا مجیدی	پاورپونت همراه با صوت پرسش و پاسخ	گوشی هوشمند و کامپیوتر	۰۳
۵	۱۴۰۴/۱/۲۳	۱۳-۱۵	تعریف سالمندی، ابعاد و پیامدهای آن	سهیلا مجیدی	پاورپونت همراه با صوت پرسش و پاسخ	گوشی هوشمند و کامپیوتر	۰۳
۶	۱۴۰۴/۱/۳۰	۱۳-۱۵	قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت: بخصوص موارد مرتبط با وظایف نظام سلامت مصوب ۱۴۰۰	حوریه شایگان	نخترانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	مالک، وایت برد، پ تاپ و ویدئو پروژکتور	۰۳
۷	۱۴۰۴/۲/۶	۱۳-۱۵	مسائل حوزه باروری و خانواده و الگوهای باروری و تعیین کننده های موثر بر آن	حوریه شایگان	نخترانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	مالک، وایت برد، پ تاپ و ویدئو پروژکتور	۰۳
۸	۱۴۰۴/۲/۱۳	۱۳-۱۵	ابعاد بی فرزندی و کاهش جمعیت بعد از ترکیب خانواده، اشکال خانواده ابعاد فرزندآوری، تک فرزندی و چند فرزندی	حوریه شایگان	نخترانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	مالک، وایت برد، پ تاپ و ویدئو پروژکتور	۰۳
۹	۱۴۰۴/۲/۲۰	۱۳-۱۵	نقش فرزند در بهبود روابط والدین ایجاد شادی و نشاط	حوریه شایگان	نخترانی برنامه ریزی	مالک، وایت برد، پ	۰۳

			فرزند سالاری	شده و پرسش و پاسخ	تاب و ویدئو پروژکتور	
۱۰	۱۴۰۴/۲/۲۷	۱۳-۱۵	مسائل حوزه باروری و خانواده و رفع بارهای غلط از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه، احادیث و معصومین و خبرگان - اقتصاد سلامت و باروری	حوریه شایگان	ارائه در سامانه سالایو	افلاکین
۱۱	۱۴۰۴/۱/۱۷	۱۳-۱۵	سن باروری، سلامت زنان و مدیریت بارداری پیش بینی شده، ناباروری و تاخیر در باروری و تغذیه دوران بارداری	دکتر علیراده	مابیک، وایت برد، پ تاب و ویدئو پروژکتور	۱۰۵
۱۲	۱۴۰۴/۲/۳	۱۳-۱۵	زایمان و شیردهی، روش های زایمان، تاثیر جنس های عاطفی و اجتماعی شیردهی و تاثیر آن بر سلامت مادر و نوزاد	دکتر علیراده	مابیک، وایت برد، پ تاب و ویدئو پروژکتور	۱۰۵
۱۳	۱۴۰۴/۲/۱۷	۱۳-۱۵	موانع باروری و موانع دلایل عدم تمایل به فرزندآوری و راهکارها	دکتر علیراده	مابیک، وایت برد، پ تاب و ویدئو پروژکتور	۱۰۵
۱۴	۱۴۰۴/۲/۲۴	۱۳-۱۵	پسیدهای کاهش فرزندآوری و تک فرزندی و همچنین چالش های فرزندآوری مولفه های موثر بر بی فرزندی، کم فرزندی، فرزند سالاری	دکتر علیراده	مابیک، وایت برد، پ تاب و ویدئو پروژکتور	۱۰۵
۱۵	۱۴۰۴/۲/۳۱	۱۳-۱۵	پسیدهای جسمی، روانی و قانونی سقط جنین را برای خانواده و عاملان آن	دکتر علیراده	ارائه در سامانه سالایو	افلاکین

۱۶	۱۴۰۴/۳/۷	۱۳-۱۵	موسیت اجتماعی پزشکان، ماما و دست اندرکاران ضامن سلامتی در افزایش جمعیت و فرزندآوری	دکتر علیراده	نرم افزار ضبط صدا و پاورپونت	ارائه در سامانه سالایو	افلاین
۱۷	۱۴۰۴/۳/۲۶	۱۲-۱۳	امتحان	دکتر علیراده - حوریه شایگان - سیلا مجیدی	-	-	-

منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد):

- متن قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت چاپ مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
- جمعیت شناسی و خدمات باروری سالم. ناشر جامعه نگار. سال ۱۳۹۳
- کتاب طلایی دانش خانواده و جمعیت. ناشر: تهران، مولفین طلایی سال ۱۳۹۸
- پروتکل کشوری جوانی جمعیت ۱۴۰۱
- دستورالعمل های اجرایی وزارت بهداشت در دستیابی به قانون "حمایت از خانواده و جوانی جمعیت"
- سلامت خانواده با تاکید بر سلامت مادر، کودک و باروری، جلد اول، مرهمان میرغفوروند و همکاران. انتشارات جامعه نگار چاپ اول ۱
- محتوای مشاوره فرزندآوری ویژه ارائه دهندگان خدمت - معاونت بهداشتی وزارت بهداشت
- بسته خدمت حفظ حیات جنین در استای انصراف از سقط جنین - وزارت بهداشت ۱۴۰۳

ب) مقالات:

امکانات آموزشی:

- مایک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور، نرم افزار ضبط صدا و پاورپوینت و pdf

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم ■ ب) پایان دوره ■

روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
حضور مرتب در کلاس و پرسش و پاسخ و تکلیف گروهی	۱	طول تدریس	۱۳-۱۵
امتحان میان ترم	۶	۱۴۰۴/۲/۲۹	۱۳-۱۵
امتحان پایان ترم	۱۳	۱۴۰۴/۳/۲۶	۱۲-۱۳

مقررات و انتظارات از دانشجو: (توسط گروه تعیین می گردد):

هر دانشجوی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

➤ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی

➤ حضور مرتب در کلاس و جلسه امتحان

➤ خاموش بودن دستگاه تلفن همراه در زمان حضور در کلاس و امتحان

➤ شرکت فعال در بحثهای گروهی

➤ تحویل به موقع تکالیف دانشجویی

➤ در صورت غیبت قبلا باید با استاد هماهنگ شود و در محدوده قوانین آموزشی باشد در صورت عدم هماهنگی به کسر نمره از دانشجو منجر خواهد شد.